

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 35. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Navracsics: Fontos, hogy külföldön is értsenek minket

A Balassi Intézet éves hungarológiai konferenciáján Budapesten Navracsics Tibor kormányfő-helyettes kiemelte: a hungarológia nem öncél, hanem a párbeszéd rendkívül fontos eszköze. A politikus szerint az a tevékenység, amit a vendégoktatók, lektorok végeznek, teszi lehetővé, hogy Magyarország érthetővé váljon külföldön. Ugyanakkor az is fontos, hogy "értsenek minket", de ne csak nyelvi értelemben. Mindennel foglalkozni kell ami magyar, az élet minden szegmensével, és meg kell ismertetni, meg kell szeretetni a magyarság eredményeit a külföldi közvéleménnyel, mutatott rá a miniszterelnök-helyettes, hozzátéve, hogy olyan Magyarországról szóló könyv megjelentetését tervezik, amely meggyőződésük szerint a külföldi, magyarul nem beszélők számára is közelebb hozza az országot. A külföldi magyar intézetek létrehozásáról szóló törvényt felidézve, azt mondta: a cél nemcsak az volt, hogy kultúremlékeket neveljenek, hanem az is, hogy szakmájukhoz európai szinten értő, nyelveket beszélő szakembereket képezzenek. Hatos Pál, az intézet vezetője kiemelte: a vendégoktatói találkozót minden esztendőben a tanév kezdete előtt rendezik. Több mint másfél tucat országból érkeztek lektorok, vendégoktatók a magyar fővárosba, akik szakmai tapasztalataikat osztják meg a tanácskozáson. A Balassi Intézet nemzetközi tevékenységének kiemelt területe a külföldi egyetemeken működő hungarológiai – más megnevezéssel magyarságtudományi – képzések támogatása.

Népszámlálás: 1,26 millióan vallják anyanyelvüknek a magyart

Nemcsak a magyar nemzetiségűek, hanem a magyar anyanyelvűek száma is csökkent Romániában – derül ki az országos statisztikai intézet által közzétett adatokból. Romániában a magyar anyanyelvűek száma 1 268 444, ami azt jelenti, hogy a tíz évvel ezelőtti cenzushoz képest mintegy 175 ezerrel csökkent a számuk. februárban közzétett előzetes adatok szerint – amelyek továbbra is érvényesek – az országban 1 millió 238 ezer magyar nemzetiségű él, 194 ezerrel kevesebb, mint tíz éve. Ugyanakkor nem változott lényegesen sem a magyar nemzetiségűek, sem a magyar anyanyelvűek aránya az összlakosság körében. A magyar anyanyelvűek aránya jelenleg 6,7 százalék a tíz évvel ezelőtti 6,6 százalékhoz képest, a magyar nemzetiségűeké pedig 6,5 százalék a tíz évvel ezelőtti 6,6 százalékhoz képest. Nem szabad a népszámlálási adatokból „nemzethalált vizionálni”, bár kétségtelen, hogy a statisztikák szerint Erdélyben, a Vajdaságban és a Felvidéken is fogy a magyar, egyre kevesebben vállalják magyar identitásukat, vallják magukat magyar nemzetiségűnek – jelentette ki a népszámlálási adatok kapcsán Székely István, az RMDSZ főtítkárhelyettese Kőszegen, a Tranzit – Fesztivál a határon című közéleti találkozón. Elmondta, a tavalyi népszámlálási kampány során az RMDSZ megpróbált a negatívumok helyett tudatosan azokra a pozitív folyamatokra fókuszálni és ráerősíteni, amelyek az erdélyi magyarság körében fellelhetők. Példaként Kolozsvárt említette, rámutatva: a kincses város főterén az elmúlt vasárnap a tűzijáték előtt 18 ezren

énekelték a magyar himnuszt, a magyar közösség érezhetően magára talál, miközben a statisztikák szerint Kolozsváron a népszámlálás adatai szerint a korábbi 60 ezerrel szemben csupán csak 53 ezren vallották magukat magyarnak.

Igazság napja Sepsiszentgyörgyön

Tiltakozik a magyar kormány a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium visszaállamosítása ellen. Németh Zsolt, a külügyminisztérium parlamenti államtitkára a Hír Televízióknak úgy nyilatkozott: a kabinet elvárja, hogy a román igazságszolgáltatás megtegye a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a kollégium egyházi tulajdonban maradjon. „Ha megtörténhet, hogy a református egyház jogos tulajdonát visszaállamosítják, akkor nincs jogbiztonság Romániában és nincs restitúció, el fog akadni a visszaszolgáltatásnak az egész folyamata – mondta Németh Zsolt. – Hiszen mióta ez a per zajlik, befagyott a visszaszolgáltatási folyamat.” Az államtitkár szerint csak ebben az összefüggésben kell és szabad arról beszélni, hogy Magyarország ragaszkodik hozzá: az ügyet a román igazságszolgáltatás mindenfajta politikai befolyástól mentesen vizsgálja felül. Eltérően vélekednek azonban a magyar szervezetek a sepsiszentgyörgyi tüntetés céljáról. A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) és a Magyar Polgári Párt (MPP) azt javasolja, hogy a Székely Mikó Kollégium ügyében szervezett szeptember elsejei megmozdulás legyen autonómiatüntetés is egyben. Az autonómia nem oldja meg automatikusan a visszaszolgáltatást – vélik ezzel szemben az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) vezetői. Ám míg a szövetség szerint a szentgyörgyi tiltakozáson egyértelmű üzenetet kell megfogalmazni, a visszaszolgáltatás akadályoztatása miatt kell tiltakozni, az EMNP úgy látja: az Igazság napján szimbolikusan minden magyar követelést meg lehet jeleníteni. „Az Igazság napja nem alacsonyodhat a féligazságok napjává. Jövönk szempontjából csak egy megoldás elfogadható, a székelység önrendelkezésének intézménye, Székelyföld területi autonómiája!” – olvasható az SZNT felhívásában, az MPP szerint pedig a területi autonómia megoldaná a visszaszolgáltatás kérdését, eredményesebben lehetne tárgyalni erről a román állammal. „Szeptember elsején, az Igazság napján egyértelmű és világos üzenetet kell megfogalmazni. Azt, hogy igazságtalan bírósági ítélet született a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium ügyében, és hogy az egyházi ingatlan visszaállamosítása veszélyes precedenst teremthet” – reagált a két szervezet felvetésére a Krónika megkeresésére Borbély László. Az RMDSZ politikai alelnöke hangsúlyozta: az a cél, hogy a román hatalom megértse, a visszaszolgáltatott ingatlant nem lehet visszaállamosítani. Az RMDSZ politikusa szerint Székelyföld területi autonómiájáról lehet és kell is beszélni szeptember elseje előtt és utána is, de a sepsiszentgyörgyi tüntetés üzenete egyértelműen a visszaszolgáltatásról kell hogy szóljon. „Székelyföld területi autonómiája nem oldaná meg automatikusan a visszaszolgáltatást, ha csak a statútumában erről nem rendelkeznek tételesen. Ugyanakkor a hosszú távú stratégiai célkitűzés az erdélyi magyar, integrált autonómiakoncepció megvalósítása, vagyis területi autonómia Székelyföldnek, kulturális autonómia az interetnikus környezetben élő magyaroknak” – szögezte le a Krónikának Toró T. Tibor. Az Erdélyi

Magyar Néppárt elnöke hangsúlyozta, a szeptember elsejei sepsiszentgyörgyi tüntetésen minden téma lehet, ami hosszútávon megnyugtató választ adhat az erdélyi magyarság követeléseire. Eközben kizárná a politikát a szeptember elsejei sepsiszentgyörgyi tiltakozó megmozdulásról a Székely Mikó Kollégium előtt hetek óta tüntető Sánta Imre. A bikfalvi református lelkész – aki ötven napja mindennap kiáll az iskola épülete elé – nyílt levelében arra kéri a szervezőket, hogy a tiltakozáson ne engedjenek a szónoki emelvényhez egyetlen politikust sem. Szerinte csak az egyházak főpásztorait illeti meg a szólás joga ez alkalommal, mivel az Igazság napja csak akkor lesz igazán hiteles az egész világ előtt, ha egyházi és civil tiltakozás marad. A sepsiszentgyörgyi tüntetéssel egy időben Budapesten, a román nagykövetség épülete előtt is tiltakoznak a Székely Mikó Kollégium visszaállamosítása ellen – tudatta a szervező Székelyföldért Társaság. György-Mózes Árpád elnök nyílt levelében emlékeztet, hogy az Európa Tanács 19 évvel ezelőtt szólította fel a román kormányt az egyházi javak teljes visszaszolgáltatására. Úgy vélik, két évtized elteltével itt az ideje, hogy emlékeztessék a bukaresti hatóságokat az írásban vállalt és azóta sem teljesített kötelezettségeikre. A szervezők azt kéri a résztvevőktől, hogy szeptember elsején nagyméretű faliorát, homokórát, székely zászlót, „autonómia” feliratú táblát vigyenek magukkal, hogy a nagykövetség ablakaiból is láthatóak legyenek követeléseik

Hat éve verték meg Malina Hedviget

Hat év telt el azóta, hogy Malina Hedviget Nyitrán súlyosan bántalmazták, és fél éve annak, hogy a szlovák kormány elismerte, az eljárás során sérülhettek Hedvig emberi jogai, most pedig a szlovák főügyészség a volt diáklányt elmeógyógyintézetbe akarják zárni. A főügyészség szerint csak így deríthető ki, milyen lelkiállapotban volt, amikor a hamis tanúzás bűnét elkövette. A vádhatóság azért kezdeményezte a Nyitrai Kerületi Bíróságnál a pszichiátriai szakértői vizsgálatot, mert a vádlott ügyvédje, Roman Kvasnica hivatkozott a védencét kezelő pszichiáterek leleteire. Kvasnica ezzel kapcsolatban kijelentette: „Vagyis azért akarják Hedviget elmeógyógyintézetbe zárni, mert törvényesen védekeztünk, és felhívtuk az ügyészség figyelmét egy kulcsfontosságú bizonyítékra. Ez az érvelés csak a főügyészségen dolgozók alkalmatlanságát bizonyítja, mert arról szól, amit régen el kellett volna végezniük. Ezt a főügyész helyettese is beismerte, amikor kimondta, hogy a támadás ügyében folytatott vizsgálatot a szükséges bizonyítékok begyűjtése és ellenőrzése nélkül, tehát törvénytelenül fejezték be.” Az ügyvéd Az Új Szónak adott interjújában úgy vélte, a hatalom most ismét meg akarja mutatni, hogy mindent megtehet. Bízunk benne, hogy a Nyitrai Kerületi Bíróság nem tesz eleget a főügyészség kérésének és nem rendeli el Hedvig intézeti megfigyelését. Kvasnica reméli, hogy „a bíróság nem hagyja magát belerángatni ebbe a mocskos játékba”. A SME napilapnak Hedvig védőügyvédje kifejtette: annak, hogy a hatóságok hat éve képtelenek pontot tenni a hamis tanúzás bizonyításával kapcsolatos problémák végére, az az oka, hogy az ügynek nincs jogalapja. Kvasnica szerint Robert Fico

és Robert Kaliňák is szeretnék, ha az ügy véget érne, mert tisztában vannak azzal, mi történt valójában Hedviggel, viszont erről az ügy kezdetén nem tudhattak. Az ügyvéd szerint mostanra az ügygel akár zsarolhatják is a vezetést - utalások szintjén akár az ügyészség részéről.

Pénzbírságot róttak ki Fehér Istvánra

Pénzbírság kifizetésére szólította fel a szlovák rendőrség a magyar állampolgárságát felvállaló egyik felvidéki magyart, Fehér Istvánt, miután nem volt hajlandó leadni a hatóságok által érvénytelenített személyazonossági okmányait. A tanár elmondta, a rendőrségnek az okmányait érvénytelenítő határozata alapján elvben már át sem vehette volna az ajánlott küldeményt, hiszen jelezték neki, hogy okmányait bárhol és bármikor lefoglalhatják. Hozzátette: ha azonban ennek eleget tenne, az teljesen ellehetetlenítené a hétköznapi életét. A rendőrség bírság kifizetésére felszólító határozata arra hivatkozik, hogy Fehér István szabálysértést követett el, amikor nem volt hajlandó beszolgáltatni érvénytelen személyes okmányait. Ennek alapján a rendőrség a szabálysértésekről szóló törvényre hivatkozva 33 euró pénzbírság kifizetésére szólította fel Fehér Istvánt. „A bírságot nem fogom kifizetni, mert azt egy az alkotmányba ütköző törvény alapján rótták ki rám” - szögezte le Fehér István. Hozzátette: teszi ezt annak ellenére, hogy tisztában van vele, az összeget előbb-utóbb végrehajtó útján próbálják majd megszerezni tőle a szlovák hatóságok. „István közölte velem, hogy az ügyet elvi kérdésnek tekinti, és ezért nem hajlandó kifizetni a bírságot, ezzel szerintem ismét tanúságot tett hazaszeretetéről” - mondta az eset kapcsán az MTI-nek Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke, aki korábban már több, a szlovák állampolgárságától megfosztott felvidéki magyar jogi képviselőt vállalta el azokkal a beadványokkal összefüggésben, amelyekkel a strasbourgi emberi jogi bírósághoz fordultak.

SNS: Elveszítette többségét a hatalom Újvidéken

Milos Vucevic, a Szerb Haladó Párt (SNS) újvidéki bizottságának elnöke szombati sajtóértekezleten közölte, hogy délelőtt 10 órakor megállapodást írt alá az SNS és a Mindannyian Újvidékért képviselői csoport, „és ezáltal a jelenlegi hatalom elveszítette a többségét”. Nem hivatalos médiaértesülések szerint az új hatalmat a városban az SNS 15, az SPS 7, az RDS 6, a Szerbiai Demokrata Párt (DSS) 5, a Dveri listájáról bekerült, majd a mozgalomból kizárt 5 képviselő, továbbá az SPO 3 és a NOPO (Egyetlen Sem a Felkínált Válaszok Közül) listájáról bejutott, majd a pártból kizárt egy képviselője alkotja majd. Amennyiben ez így lesz, akkor ellenzékbe kerül a jelenleg hatalmon levő Demokrata Párt (DS) 15, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga 12 és a VMSZ 1 képviselője, valamint az eddig is ellenzékben levő Szerb Radikális Párt (SRS) 5 képviselője.

Ukrán nyelvtörvény: akár 30 százalékra is emelhetik az érvényességi küszöböt

Egyre több jel mutat arra, hogy a nemrég hatályba lépett ukrán nyelvtörvényt a kormányzó Régiók Pártja (PR) nem az Ukrajnában élő kisebbségek nyelvi jogainak bővítésére szánta, annak elfogadásával ugyanis csak a hatalmát igyekszik biztosítani az őszi parlamenti választások utáni időszakra, a jogszabály egyértelmű kedvezményezettjei, az orosz ajkú választók voksainak megszerzése révén. Viktor Janukovics államfő tanácsadója, Hanna German az Echo Moszki orosz rádióknak nyilatkozva kijelentette: a jelenlegi 10 százalékról hamarosan 20-30 százalékra emelkedhet a jogszabály kisebbségi nyelvekre vonatkozó érvényességi küszöbe. German kijelentését követően a PR megmondó emberének tartott Mihajlo Csecsetov a Prágából sugárzó Szabadság Rádió műsorában félreérthetetlenül közölte: Ukrajna területén csak az ukrán és az orosz nyelv tarthat igényt különleges státusra. Kiemelte: „46 millió ember két nyelvet, az orosz és az ukránt érti. És nem a bolgárt, nem a magyart, nem a román, nem a zsidó jiddist és ivritet, vagy mit tudom én, mit. Ezeket a nyelveket csupán az emberek kis csoportja érti.” Csecsetov nyilatkozata a meglepetés erejével hatott a PR-rel szövetséges ukrán kisebbségi szervezetek vezetőire. A tekintélyes Zerkalo Negyelji című kijevi hetilap ezzel kapcsolatos körkérdésére ugyanis Gajdos István, az UMDSZ elnöke, a PR képviselőjelöltje nem volt hajlandó reagálni, míg Ion Popescu, a Csernyivci megyei románok szervezetének parlamenti képviselője kitérő választ adott az újság érdeklődésére. A PR meghatározó politikusainak véleményét támasztja alá, hogy miközben Ukrajna oroszok által lakott déli és keleti megyéi, valamint nagyvárosai egymással versenyezve nyilvánítják hivatalosan regionális nyelvvé az orosz, addig a számottevő nemzetiségi lakossággal rendelkező három régióban feltűnően halogatják az érintett kisebbségi nyelvek regionális státusra történő emelését. Mintha a hatalom csak a nyelvtörvény – hivatalosan bejelentett – szeptemberi módosítására várna, hiszen visszamenőleges hatállyal nem lehetne visszavonni a nemzetiségi nyelvek regionális szintre való emeléséről szóló önkormányzati határozatokat.

Több mint ezren kapnak „Szülőföldön magyarul” támogatást

A horvátországi Szülőföldön Magyarul Pályázati Iroda az előző évek gyakorlata szerint bonyolította le a pályázati folyamatot. Az április 30-ai határidőig összesen 1059-en igényeltek nevelési-oktatási, tankönyv- és taneszköz-, valamint hallgatói jegyzet-támogatást. Közülük 1048-nak a kérelmét kedvező elbírálásban részesítették, így a szülők hozzájuthatnak a magyar Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által biztosított egyösszegű támogatáshoz. Ami a pályázók számát illeti, a tavalyi évhez hasonlóan több mint 1000 kérvény érkezett be. Minden iskolából (Baranyától Zágrábig), ahol az oktatás magyar

nyelven folyik, illetve van magyar anyanyelvápolás, érkeztek be pályázatok – mondta Pálinkás Krisztián, a horvátországi Szülőföldön Magyarul Pályázati Iroda vezetője. A támogatások átutalására augusztus 23-án került sor, mely idén kúnában a diákoknak 601,61 Kn-t, a hallgatónak pedig 75,20 Kn-t jelent - tette hozzá Pálinkás Krisztián.

Szent István-napi ünnepség Újbezdán

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége központi megemlékezésére múlt szombaton Újbezdánban került sor. A rendezvényen tiszteletét tette Tiffán Zsolt, a Baranya Megyei Önkormányzat elnöke, a Fidesz országgyűlési képviselője, Tuska Enikő, a Zágrábi Magyar Nagykövetség konzulja, Pirityiné Szabó Judit, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárságának főosztályvezetője, és Brendus Réka, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárság Erdélyi Osztályának vezetője. A vendégeket elsőként Jankovics Róbert, a HMDK ügyvezető elnöke köszöntötte, majd átadta a szót Tiffán Zsoltnak, aki beszédében többek között köszönetét fejezte ki azért, hogy részt vehetett a horvátországi magyarok központi megemlékezésén. Ezt követően Tuska Enikő konzul asszony mondott ünnepi beszédet, majd pedig Pirityiné Szabó Judit főosztályvezető asszony felolvasta Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár levelét, aki sajnós nem lehetett jelen a rendezvényen.